

Notitie Tanthof, juni 2019

1. Inleiding

Met het oog op het verdere proces en ter verduidelijking voor de wethouder(s), de gemeenteraad en andere betrokkenen is afgesproken dat de drie besturen de voorkeur voor deze variant op een aantal punten nog eens nader schriftelijk toelichten.

We bieden u hierbij onze toelichting aan, beginnende met waarom de besturen het campusscenario zien als de meest wenselijke optie. Daarnaast is een aantal punten, die eerder uitvoerig bij de scenarioanalyses onderwerp van gesprek zijn geweest, opnieuw besproken en gewogen. Tenslotte is ook de optie van de samenwerkingsvariant, die is genoemd in de contacten tussen gemeente en wijkbewoners, bij de heroverweging betrokken. In de onderstaande paragrafen gaan we hier op in.

- Het campusscenario (paragraaf 2)
- De financiële gevolgen (van het handhaven) van de huidige situatie (paragraaf 3);
- Of de variant 2-1 of 1-2 nog een optie is en zo nee, waarom niet (paragraaf 4);
- Of de variant 1 -1 -1 nog een optie is en zo nee, waarom niet (paragraaf 5);
- Of de variant 2-2 (de samenwerkingsvariant) haalbaar wordt geacht en zo nee waarom niet (paragraaf 6).

2. Het campusscenario

Het *kwalitatieve* voordeel van meer voorzieningen op één plek, zoals onderwijs, sport en kinderopvang biedt de mogelijkheid om op verschillende vlakken een goede samenwerking te kunnen starten om met elkaar te zorgen voor het beste onderwijs van alle leerlingen in de wijk Tanthof.

- Het scheelt onderwijstijd als de sportfaciliteiten dichtbij de school zijn. Dat is realiseerbaar wanneer alle drie de scholen bij elkaar gebouwd worden. Verspreiding van scholen betekent ook spreiding van sportfaciliteiten en dat zal automatisch betekenen dat er een afstand ontstaat die (alleen idealiter) voor elke school redelijk is, maar in ieder geval altijd extra tijd kost.
- Een combinatie van onderwijs en kinderopvang op één locatie is voor jonge gezinnen prettig, maar ook voor de mogelijkheden met betrekking tot het onderwijs. De combinatie met peuters en kleuters kan leiden tot goed doorlopende leerlijnen en de samenwerking met naschoolse opvang kan leiden tot creatieve of fysieke verwerking van de aangeboden leerdoelen op school.
- Een nauwe samenwerking tussen de drie scholen, met gelijke gebouwen (qua ruimte), zal bijdragen aan de focus op de leerlingen binnen de "eigen" school. Er zal geen sprake zijn van

concurrentie en dat is zeer gewenst in het kader van Passend Onderwijs, de inzet van experts en/of vakdocenten en het gebruik van elkaars kennis en kunde.

- Ouders kunnen bewuster kiezen voor concept en/of identiteit. De keuze voor een school is immers niet afhankelijk van de afstand school-thuis.

Het *kwantitatieve* voordeel van drie scholen bij elkaar zit in de mogelijkheden om ruimte zo efficiënt mogelijk in te delen. Kinderen hebben niet alleen figuurlijk maar ook fysiek de ruimte nodig om te ontwikkelen.

- In plaats dat elke school een speellokaal nodig heeft voor kleuters, kan een keuze gemaakt worden deze te delen, daarmee worden vierkante meters vrijgespeeld voor de lokalen. Dit zou ook bedacht kunnen worden voor een aula, bibliotheek, vaklokalen (handvaardigheid, ICT of bijvoorbeeld muziek).
- Met drie scholen bij elkaar kunnen de sportfaciliteiten daarbij gebouwd worden, zodat er geen onderwijstijd verloren hoeft te gaan.
- De nieuwbouw kan geplaatst worden zonder dat leerlingen daar iets van merken, alle drie de scholen verhuizen vervolgens in één keer naar de nieuwbouw.

3. Financiële gevolgen

In 2013 hebben de besturen elk voor zich en gezamenlijk al geconstateerd dat de terugloop van leerlingen én het in stand houden van 2 scholen per bestuur financiële risico's met zich mee zou brengen. Het handhaven van de kwaliteit van onderwijs vereist een minimale formatie. Ook de huisvestingslasten en onderhoudskosten van de verouderende gebouwen zullen oplopen mede omdat formele leegstand niet wordt bekostigd.

Anno 2019 moeten we vaststellen dat de voorspelde daling van de leerlingenaantallen zich heeft voltrokken en de leegstand is toegenomen. Al jarenlang is de financiële werkelijkheid dat de instandhouding van de huidige scholen in de wijk Tanthof de schoolbesturen extra geld kost. Voor Laurentius ligt dat bedrag rond de 50K, voor Librijn tussen de 30K en 60K en voor SCO tussen de 70K en 80K, kosten die alleen maar zullen oplopen. In het gunstigste geval wordt er dus op dit moment jaarlijks 150K onttrokken aan onderwijs elders binnen de stichtingen. Zoals gezegd is het een proces dat al jaren aan de gang is. Wanneer deze situatie nog een aantal jaren zou blijven bestaan spreken we al snel over een bedrag van enkele honderdduizenden euro's per stichting waarbij we gezamenlijk gemakkelijk de grens van 1000K zullen passeren.

Conclusie: Elk bestuur acht het binnen de eigen verantwoordelijkheid niet juist om hier nog langer mee door te gaan. Een conclusie die we gezamenlijk delen.

Inmiddels zijn alle drie besturen daarom bezig de beide scholen van de eigen stichting te fuseren tot één school. Voor SCO is dat per 1 augustus 2019. Voor Laurentius is dat 1 augustus 2020 en voor Librijn is er nog geen datum maar is de inzet: zo spoedig mogelijk. Dat zal impliceren dat er per stichting één school is met twee gebouwen. Wanneer er geen nieuwbouw plaatsvindt zal elk bestuur een eigen afweging

moeten maken over de vraag welk gebouw en vooral ook wanneer dat gebouw zal worden afgestoten. De ongelijktijdigheid die daarmee ontstaat achten we zeer onwenselijk.

4. De variant 2-1, 1-2

De besturen hebben steeds onderkend dat het nemen van een éézijdige beslissing tot het sluiten van een schoolgebouw, zonder overleg en samenwerking met de andere besturen grote gevolgen zal hebben. In de discussie (scenarioanalyse) over de variant 1-2 c.q. 2-1 kwam dit duidelijk naar voren. Die discussie over de verdeling over Tanthof-Oost en Tanthof-West betrof de volgende dilemma's:

- Een groot deel van de kinderen zal bij het sluiten van een school aan één kant in de wijk zeker niet mee willen verhuizen naar de nieuwe locatie aan de andere kant van de wijk. 'Verplichten' om mee te verhuizen is niet mogelijk. Zoals bijvoorbeeld bij de scholenschuif in het Voorhof is gebleken zullen ze zelfs naar andere scholen buiten de wijk verkassen als we bijvoorbeeld bestuurlijk besluiten binnen de wijk het eerste jaar geen kinderen van elkaar in te schrijven.
- Wil je scholen realiseren van pakweg 350 leerlingen, dan zal er in het ene deel van de wijk 'overcapaciteit' ontstaan en in het andere deel van de wijk een tekort aan capaciteit. Een aantal leerlingen moet dus verplicht buiten het eigen deel van de wijk naar school om leegstand in het andere deel te voorkomen. Verwacht werd dat dit heel veel weerstand in de wijk op zou roepen.
- Mede gelet op de slechte autoverbinding tussen Oost en West zullen veel ouders ook niet bereid zijn de kinderen in de andere kant van de wijk op school te doen.
- Librijn wilde in de fase van de scenarioanalyse (anders dan eerder was geconcludeerd, conform eigen beleid, en IHP-afspraak) eigenlijk alleen de 2-2 optie en geen school sluiten. Als het niet anders kon dan wilde ze wel alleen in één deel van de wijk zitten.
- Voor Laurentius was het niet logisch om in Oost te gaan zitten. De Mgr. Bekkersschool was in het kader van de scholenschuif Voorhof net helemaal richting Oost (de Regenboog) verschoven en afgelopen jaren is er enorm in de huisvesting in West (Bonte Pael) geïnvesteerd.
- Ook voor het SCO lag het niet ook voor de hand om naar Oost te verhuizen aangezien verreweg de grootste school (De Bron) in West staat.

Uiteindelijk was er (nog) geen consensus over de verdeling van de scholen over de wijken, maar wel het besef dat als het niet anders kan er een oplossing 'geforceerd' moet worden. Hoewel wij bestuurlijk deze discussie nog wel verder aan wilden gaan, was het nog wel de vraag of wij onze toezichthouders hierbij ook op één lijn zouden kunnen krijgen. Redenen voldoende om vooral de 1-2 of 2-1 optie waar mogelijk verder buiten beschouwing te laten. Benutten van de locatie 4-5 kan echter wel verder worden uitgewerkt. Dit werd niet beschouwd als een 2-1 of 1-2 optie maar als een cluster van scholen zoals bij de campus variant.

Conclusie: Anno 2019 wijzen de besturen deze variant om dezelfde redenen af.

5. De variant 1 -1 -1

Na afwijzing van de variant 1-2, 2-1 is verkend of als alternatief voor een campusvariant andere opties mogelijk waren die tegemoet komen aan de nadelen van de optie 1-2,2-1.

Een aangedragen optie was de optie 2-2 waarbij het aantal schoolgebouwen teruggebracht wordt van 6 naar 4 en één schoolbestuur aan beide kanten in de wijk een school krijgt. Dit betekent minder mobiliteit voor de kinderen van één schoolbestuur maar biedt geen oplossing voor de andere nadelen van de 2-1 en 1-2 variant. Door de ongelijkwaardigheid in de variant van 4 schoolgebouwen was er bovendien bestuurlijk geen enkel draagvlak. Besturen achten de variant ook in strijd met de gemaakte afspraken in het kader van het IHP (2014). Bijkomend nadeel van dit alternatief is, uitgaande van de afspraak 3 scholen van circa 350 leerlingen, dat er weer één of twee scholen ontstaan die onder de opheffingsnorm komen (2x 175 lln of een grotere en kleinere school).

Om dit te voorkomen leek de variant 1-1-1 een betere oplossing. In deze variant wordt één school in West, één school in Oost en één school centraal in de wijk gerealiseerd. Hiermee wordt het wel mogelijk drie nieuwe scholen van 350 leerlingen te realiseren. De overige vraagstukken rond de 2-1 en 1-2 variant worden hiermee echter niet opgelost. Bestuurlijk zou er ten opzichte van de andere varianten hooguit eerder consensus over de spreiding van de scholen kunnen worden bereikt.

De nadelen ten opzichte van de variant van de geclusterde bouw zijn in deze variant verder net zo groot als bij varianten 1-2, 2-1 en 2-2. De oplossing 1-1-1 biedt daarnaast geen flexibiliteit in de onderwijshuisvesting in de wijk. Gezamenlijk gebruik van ruimten in de scholen om hiermee meer ruimte voor onderwijs te creëren is niet mogelijk. Ook het creëren van een uitdagende en natuurlijk buitenruimte blijft in deze optie zeer beperkt, ervan uitgaande dat aan elke school conform de verordening standaard maar 600 m2 buitenruimte beschikbaar wordt gesteld, waarop ook de fietsenstalling nog moet worden gerealiseerd.

Conclusie: gelet op voorgaande valt voor de besturen ook de 1-1-1 variant als alternatief voor de campusvariant nog steeds af.

6. De variant 2 samenwerkingsscholen

In de contacten tussen gemeente en wijk is de optie gesuggereerd om in beide deelwijken een samenwerkingsschool te plaatsen. Bij de eerdere besprekingen is deze variant niet aan de orde geweest maar de besturen hebben deze variant alsnog besproken en daarbij het volgende geconstateerd en geconcludeerd:

- Een samenwerkingsschool is een school waarin binnen specifieke wettelijke kaders zeer nauw wordt samengewerkt. Er is sprake van één school. Dat is een fundamenteel andere constructie dan een gebouw waarbinnen verschillende zelfstandige scholen samenwerken.
- Het is zeer goed mogelijk om als verschillende denominaties binnen één gebouw goed samen te werken. Ook binnen onze eigen besturen zijn daar in Delft voorbeelden van waarbij de samenwerking soms praktisch, soms inhoudelijk zeer intensief is;

- In alle bestaande gevallen is de samenwerking overigens wel onontkoombaar geweest omdat er vanuit de gemeente maar voor één gebouw financiën beschikbaar kon worden gesteld (voorbeelden: Poptahof, sc Delfland);
- Zolang er voldoende bestaansrecht is voor "afzonderlijke" scholen is er nog geen steun om te komen tot daadwerkelijke samenwerkingsscholen;
- Het huidige proces laat zien dat een fusie tussen scholen *binnen* een stichting al de nodige moeilijkheden laat zien en de nodige tijd kost. Samenwerking *tussen* de scholen van de verschillende besturen zal jaren kosten. Daar is in relatie tot de noodzaak van interne fusies én de behoefte aan nieuwbouw geen tijd voor.
- Een samenwerkingsschool is in vergelijking met een campus te beschouwen als een nauwere vorm van samenwerking. Twee samenwerkingsscholen komt in feite neer op twee scholen van ca. 550 ll. In de Campus zijn de buitenruimtes fysiek te scheiden waardoor geborgenheid en kleinschaligheid gevoelsmatig sterker aanwezig zullen zijn.

Conclusie: toewerken naar 2 samenwerkingsscholen is op dit moment geen optie.

7.Slot

De besturen blijven derhalve van oordeel dat de variant van de campus/nieuwbouw de eerste prioriteit moet houden. Tegen de achtergrond van de oplopende kosten en de steeds verder verouderende gebouwen dringen we nogmaals aan op snelle voortgang van het proces om te komen tot een campus/nieuwbouw.

12 juni 2019

Caroline Versprille, directeur-bestuurder Stichting Librijn

Kees van der Kraan, lid college van bestuur Laurentius Stichting

Jogchum Zijlstra, college van bestuur Stichting Christelijk Onderwijs Delft e.o.